

DOI: [https://doi.org/10.30970/fp.3\(51\).2023.100114115](https://doi.org/10.30970/fp.3(51).2023.100114115)

УДК 657.1:658.15

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВО-ЗВІТНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ В УПРАВЛІННІ ПРИВАТНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

ПРИЙМАК Світлана Вікторівна

доцент, кандидат економічних наук,

доцент кафедри обліку, аналізу і контролю

Львівського національного університету імені Івана Франка

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3694-4498>

ГЕГЕРА Назар Петрович

Здобувач освітнього ступеня магістр

Освітньої програми «Облік, аналіз та фінансові розслідування»

Львівського національного університету імені Івана Франка

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-9845-5245>

ІВАНУС Юрій Анатолійович

здобувач наукового ступеня доктора філософії

Львівського національного університету імені Івана Франка

Анотація. У статті досліджено сутність і значення обліково-звітних процесів у контексті інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємств, а також розглянуто окремі напрямки удосконалення обліково-звітних процесів на підприємствах України в умовах цифровізації.

Ключові слова: *Big Data, blockchain, бухгалтерський інжиніринг, звітність, облік, облікова політика, обліково-звітні процеси, цифровізація.*

Постановка проблеми. В сучасних умовах ведення бізнесової діяльності кожне підприємство повинно забезпечити належний рівень організації і здійснення обліково-звітних процесів, що включають ведення обліку, складання і подання різних видів звітності у встановлені терміни та повному обсязі, оскільки обліково-звітні дані підприємства є важливим і релевантним джерелом інформаційного забезпечення для управління його діяльністю.

Саме інформацію, яка згенерована в результаті здійснення низки обліково-

звітних процесів, використовують працівники підприємства (керівники, управлінці різного рівня, аналітики, бухгалтери та інші) для планування його діяльності на коротко- і довгострокову перспективу, визначення можливостей і слабких місць функціонування, ризиків внутрішнього і зовнішнього середовища, оцінки досягнутих показників розвитку і їх порівняння з плановими показниками тощо.

Завдяки якісно організованим і здійсненим обліково-звітним процесам, які базуються на вимогах чинного

законодавства і внутрішніх правилах підприємства (зокрема наказу про облікову політику), забезпечується об'єктивність і правильність прийняття своєчасних і раціональних управлінських рішень як на рівні внутрішніх користувачів інформації (керівництва та іншого адміністративно-управлінського персоналу підприємства), так і зовнішніх (податкових органів, незалежних аудиторів, кредиторів, інвесторів та інших зацікавлених осіб).

Організація обліково-звітних процесів на підприємстві базується на дотриманні встановлених принципів і правил, потребує фахових знань і спеціальної підготовки облікових працівників, постійного врахування ними змін облікового законодавства тощо.

Окрім цього, в сучасних умовах трансформації усіх бізнес-процесів, які притаманні цифровій економіці, виникає гостра необхідність перегляду керівниками українських підприємств підходів до ведення обліку, складання і подання звітності. Адже з кожним днем все більшої затребуваності та актуальності набуває спеціалізоване програмне забезпечення, яке суттєво спрощує обліково-звітні та аналітичні процеси на підприємстві.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню теоретико-методичних питань обліку і звітності (фінансової і податкової) як основи обліково-звітних процесів присвятили свої наукові праці провідні українські вчені та економісти. Найбільш вагомий доробок з даної тематики належить Бутинцю Ф.Ф., Гладію І.О., Голову С.В., Дем'яненку М.Я., Дерію В.А., Карпенку Н.Г., Лістровій С.М., Лободі Н.О., Лучку М.Р., Матюсі М.М., Мачак Т.О., Приймак С.В., Пушкарю М.С., Савчуку В.К., Сопку В.В., Сушко Н.І., Ткаченко І.Т., Фоміній О.В.,

Шевчук К.В., Шот А.П., Яремі Я.Р., Яремку І.Й. та ін.

Вагомий внесок у розкриття сутності обліково-звітних процесів зробили такі вітчизняні вчені як Бруханський Р.Ф., Галузіна С.М., Кулинич М., Приймак С.В., Пуцентейло П.Р. та ін.

Мета статті полягає у визначенні сутності і значення обліково-звітних процесів в інформаційному забезпеченні управління діяльністю підприємств, а також виокремленні напрямків трансформації обліково-звітних процесів на підприємствах України в умовах цифровізації.

Виклад основних результатів. При управлінні сучасним конкурентоспроможним підприємством вагома роль відводиться повній та достовірній інформації, сформованій в результаті здійснення обліковими працівниками підприємства масиву облікових та звітних процесів. Це забезпечується завдяки вдало вибраній формі обліку, належній організації роботи бухгалтерії як структурного підрозділу підприємства і визначаються змістом його облікової політики, формою бухгалтерського обліку, способом обробки обліково-економічної інформації тощо.

Обліково-звітні процеси на підприємстві організовуються і здійснюються з метою надання зовнішнім і внутрішнім користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан і результати діяльності підприємства для прийняття ними управлінських рішень.

За визначенням Пуцентейла П.Р. обліково-звітні процеси необхідно розглядати як єдність процесів, які відбуваються в системі обліку, звітності та аналізу, об'єднаних інформаційними потоками для управління економічними процесами підприємства при виборі

напрямів його стійкого розвитку і варіантів їх фінансування [1].

Тоді, як на думку Галузіної С.М., обліково-звітні процеси – це процеси здійснення облікових і звітних процедур у режимі реального часу, виявлення відхилень від запланованих показників і використання отриманих результатів для прийняття управлінських рішень [2].

На підприємствах України обліково-звітні процеси здійснюються з дотриманням принципів, визначених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV [3]: автономності, безперервності, єдиного грошового вимірника, нарахування,

повного висвітлення, послідовності, превалювання сутності над формою та інших принципах, визначених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності.

Для того, щоб управління підприємством здійснювалося на високому рівні з урахуванням реальної ситуація, яка склалася на підприємстві, обліково-звітні процеси повинні характеризуватися набором спеціальних, технічних і соціальних властивостей. Їх перелік поданий у табл. 1.

Таблиця 1

Властивості обліково-звітних процесів підприємства

Властивості		
Спеціальні	Технічні	Соціальні
достовірність	оперативність	конфіденційність
своєчасність	цілісність	релевантність
повнота	багатофункціональність	адекватність
конкурентоспроможність		

Джерело: розробка автора

Облікові процеси на підприємстві здійснюються безперервно з моменту його реєстрації і передбачають суцільне спостереження та відображення на рахунках бухгалтерського обліку, а згодом і у звітності усіх господарських операцій підприємства. Загалом дані бухгалтерського обліку займають значну питому вагу в інформаційному забезпеченні підприємства і становлять близько 70% всієї інформації.

Зміст облікових процесів підприємства головним чином розкривається через розуміння економічної природи оперативного та бухгалтерського обліку.

Оперативний облік – це вид обліку, який використовується для спостереження і контролю за найважливішими операціями

господарської діяльності підприємства з метою управління ними в момент їх здійснення [1].

Характерні ознаки оперативного обліку, які визначають його важливість і місце в управлінні підприємством як складової облікових процесів, систематизовано на рис. 1

Головне завдання оперативного обліку – надання керівникам та управлінському персоналу підприємства своєчасної інформації з метою забезпечення цілісного та постійного контролю за ефективним використанням ресурсів підприємства. Бухгалтерський облік об'єднує в собі:

1) фінансовий облік, який спрямований на суцільне спостереження і відображення у звітності усіх фактів

господарської діяльності підприємства;

2) управлінський облік, який генерує інформацію необхідну для:

- аналізу ситуації, яка склалася у внутрішньому та зовнішньому бізнес-середовищі підприємства;

- планування заходів щодо виявлення

порушень на підприємстві чи загроз їх виникнення;

- контролю за виконанням розроблених управлінських заходів тощо.

В основі облікових процесів є елементи методу бухгалтерського обліку, сутність яких розглянута у табл. 2.

Рис. 1. Ознаки оперативного обліку як складової облікових процесів на підприємстві

Джерело: складено на основі [1]

Таблиця 2

Елементи методу бухгалтерського обліку та їх характеристика

№ з/п	Елемент	Характеристика
1.	документування	регламентований процес запису інформації (створення документів) на папері чи іншому носіїві, що забезпечує юридичну силу господарської операції, здійснюється за певними вимогами, встановленими законодавством. Результатом документування є документ – зафіксована на матеріальному носіїві інформація з реквізитами (обов'язковими і додатковими), що має юридичну силу
2.	інвентаризація	форма перевірки і контролю наявності, складу, стану та відповідності наявних господарських засобів з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємств
3.	оцінювання	відображення об'єктів бухгалтерського обліку в єдиному грошовому вимірнику з метою узагальнення їх по підприємству
4.	калькулювання	обчислення у грошовому вираженні витрат підприємства на придбання матеріальних цінностей, виробництво продукції (виконання робіт, надання послуг), витрат на реалізацію (збут) продукції

5.	рахунки бухгалтерського обліку	призначені для групування і систематизації господарських операцій підприємства за економічно однорідними ознаками з метою безперервного контролю за наявністю і змінами господарських засобів і джерел їх утворення у процесі діяльності підприємства
6.	подвійний запис	передбачає відображення інформації про господарську операцію на взаємопов'язаних рахунках, в яких під впливом господарської операції відбулися зміни; є способом відображення кожної господарської операції двічі: у дебеті одного і кредиті іншого рахунку на одну і ту ж суму
7.	бухгалтерський баланс	спосіб економічного групування та узагальненого відображення стану активів підприємства і джерел їх утворення на певну дату в грошовій оцінці, що забезпечує періодичне їх порівняння (адже загальна вартість активів дорівнює джерелам їх утворення)
8.	бухгалтерська звітність	система взаємопов'язаних і взаємозумовлених показників, що відображають господарсько-фінансову діяльність підприємства на певний період

Джерело: складено на основі [4; 5]

Бухгалтерський облік починається з первинних документів, які підтверджують факт здійснення підприємством господарської операції у момент її проведення або після того як вона буде завершена. Від якості первинних документів та правильної організації документування залежать повнота і достовірність облікової інформації, яка в подальшому слугує основою прийняття управлінських рішень з розвитку і функціонування підприємства.

У результаті проведення інвентаризації визначається фактичний стан майна підприємства і його відповідність даним бухгалтерського обліку, здійснюється контроль за роботою матеріально відповідальних осіб, підвищується ефективність використання наявних ресурсів підприємства. Саме тому інвентаризація є важливою складовою обліково-звітних процесів, а її проведення перед складанням річної фінансової звітності є обов'язковим.

Надійність облікових даних залежить від точної і правильної оцінки об'єктів бухгалтерського обліку. Завдяки цьому формується інформація про вартість різних активів підприємства в єдиному грошовому вимірнику на основі чого

користувачі фінансової звітності можуть, зокрема, провести аналіз забезпеченості підприємства основними засобами, виявити їх нестачу або надлишок, а також ступінь їх зношення тощо.

У процесі калькуляції формується інформація про обсяг здійснених підприємством витрат на виробництво і реалізацію продукції, тобто обчислюється собівартість одиниці продукції, виконаних робіт і наданих послуг, а також формується таблиця зведених результатів такого обчислення.

Усі елементи методу бухгалтерського обліку взаємопов'язані і доповнюють один одного завдяки чому забезпечено єдність і послідовність здійснення облікових процесів. Так на основі первинних документів відображаються господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку; взаємопов'язане відображення господарських операцій неможливе без застосування подвійного запису; грошова оцінка об'єктів обліку лежить в основі калькуляції; складання бухгалтерського балансу і звітності ґрунтується на даних, відображених в системі рахунків бухгалтерського обліку; для досягнення точності обліку та об'єктивності даних бухгалтерської (фінансової) звітності потрібні

періодичні/річна інвентаризації. потреби внутрішніх і зовнішніх користувачів їх необхідно здійснювати у певній послідовності (рис. 2).

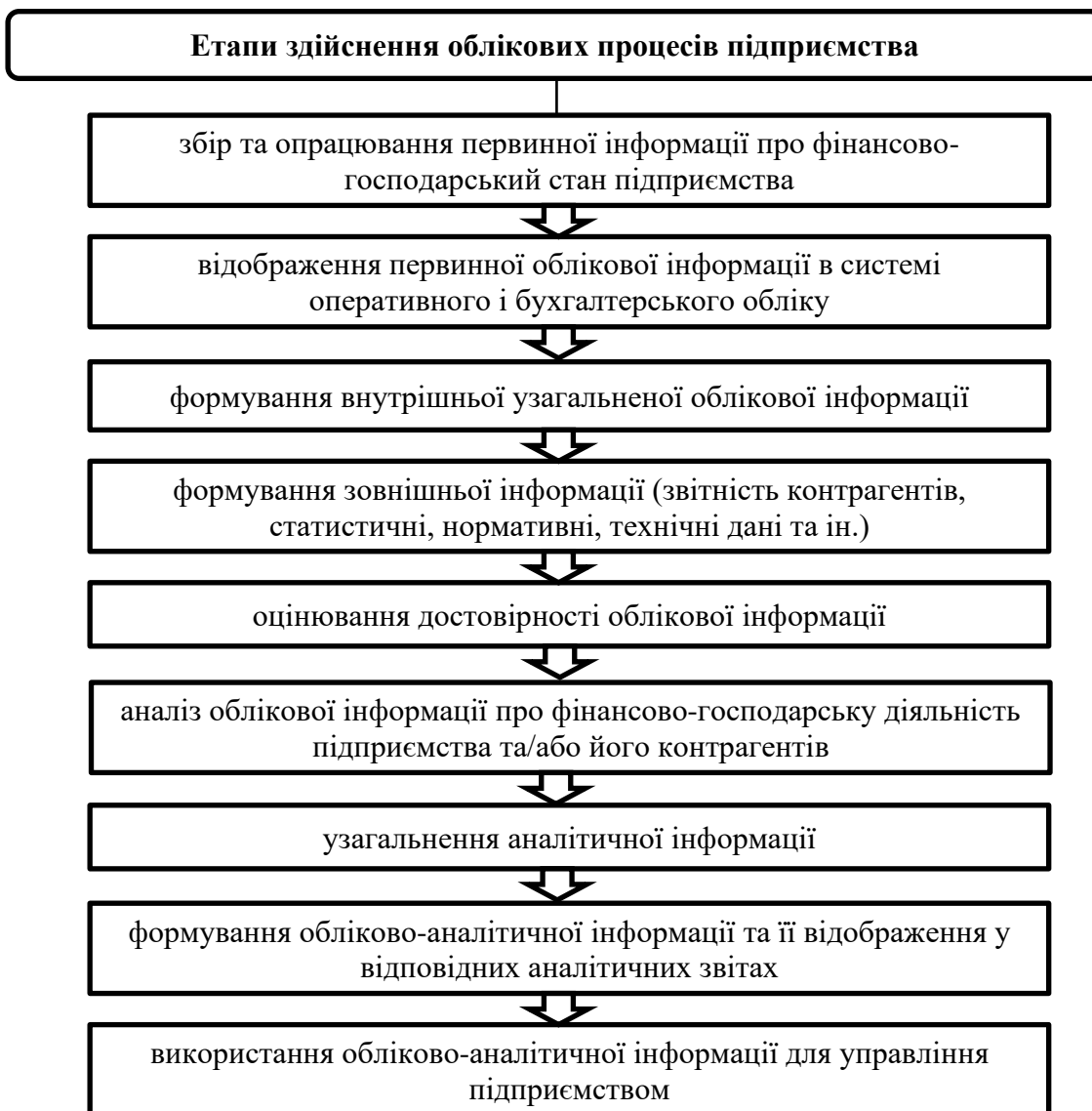

Рис. 2. Послідовність здійснення облікових процесів на підприємстві
Джерело: розробка автора

Звітні процеси на підприємстві є сукупністю процесів складання і подання звітності. В сучасних умовах бізнесової діяльності звітність є основним джерелом інформації про підприємство. Її показники використовуються широким колом внутрішніх і зовнішніх користувачів при прийнятті ними управлінських рішень з питань розвитку підприємства, визначені доцільності

співпраці з ним як партнером в частині інвестування коштів чи надання кредитів, залучення його до різноманітних програм і проектів, у тому числі і державних тощо.

Звітність, яку складають підприємства в Україні, поділяється на фінансову, податкову, статистичну, управлінську та оперативну. Їх узагальнена характеристика подана у табл. 3.

Характеристика видів звітності підприємства

№ з/п	Вид звітності	Характеристика
1.	фінансова звітність	звітність, яка містить інформацію про фінансовий стан і результати діяльності підприємства [3]
2.	податкова звітність	звітність, яка подається платником податків контролюючому органу у строки, встановлені законом, на підставі якої здійснюється нарахування або сплата податкового зобов'язання; документ, що свідчить про суми доходу, нарахованого на користь платників податків – фізичних осіб, суми утриманого або сплаченого податку, платежу, збору [6]
3.	статистична звітність	звітність, яка містить статистичну інформацію про роботу підприємства і складається з метою розрахунку статистичних показників щодо економічних, соціальних, демографічних, екологічних явищ і процесів, які відбуваються в країні, її регіонах та галузях економіки для забезпечення цією інформацією держави та суспільства [7]
4.	управлінська звітність	звітність окремих підрозділів підприємства, яка містить відомості про їх діяльність за зтвердженими по підприємству показниками, на підставі якої приймаються управлінські рішення та розробляються рекомендації по удосконаленню роботи цих підрозділів і покращенню звітних показників [7]
5.	оперативна звітність	звітність, призначена для поточного контролю та управління всередині підприємства на момент здійснення господарських операцій або одразу ж після їх завершення. Вона містить дані про виконання плану поставок матеріальних цінностей, виробництва продукції, зобов'язань по укладених договорах тощо [7]

Джерело: складено на основі [3; 6; 7]

Вагому роль в управлінні підприємством відіграє фінансова звітність. Показники, які в ній відображені, дозволяють користувачам інформації:

- встановити стратегію, мету і результати діяльності підприємства, оцінити можливості, які підприємство має і які при цьому для нього відкриваються;
- приймати своєчасні та обґрунтовані управлінські рішення;
- координувати дії розрізних структурних підрозділів, спрямовуючи їх зусилля на досягнення поставлених цілей [7].

Податкова звітність теж суттєво впливає на процес управління підприємством, оскільки є засобом контролю розрахунків підприємства з

бюджетом за податками, зборами та обов'язковим платежами.

Ключове місце в інформаційному забезпеченні управління підприємством відіграють дані і показники, які відображені в управлінській звітності. Вона є одним із найбільш надійних джерел інформації і переважно використовується керівництвом та управлінським персоналом самого підприємства. Напрямки використання управлінської звітності подані на рис. 3.

Оперативна звітність характеризує досягнення цільових показників роботи центрів відповідальності підприємства, що дає змогу управлінському персоналу оцінити ефективність функціонування підприємства з урахуванням поставлених оперативних цілей.

Рис. 3. Напрямки використання інформації, яка міститься в управлінській звітності, при управлінні діяльністю підприємства
Джерело: складено на основі [8]

Складання річних форм звітності, зокрема (рис. 4), які є невід'ємною складовою фінансової, податкової і статистичної, обліково-звітних процесів підприємства. передбачає проведення підготовчих робіт

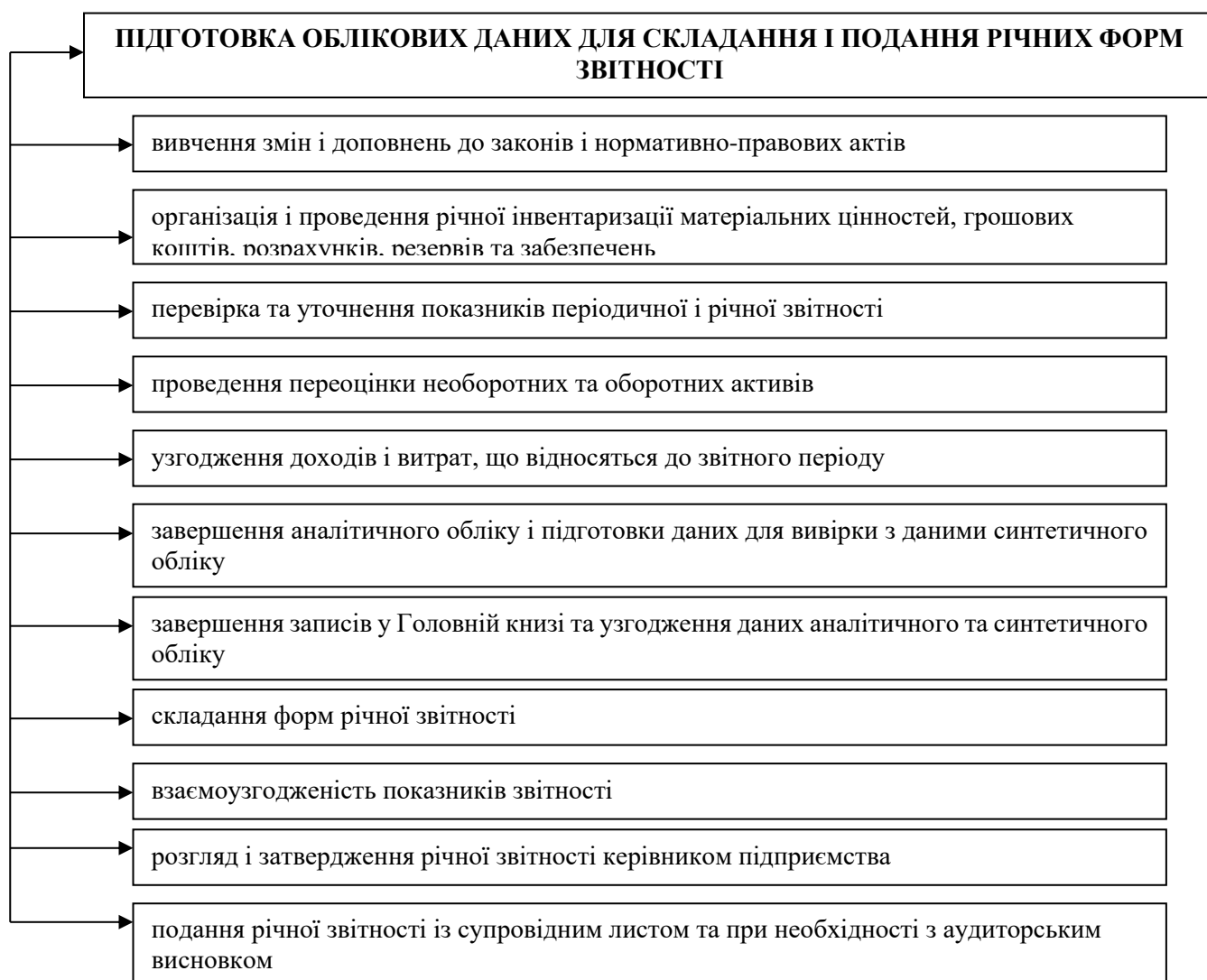

Рис. 4. Послідовність робіт з підготовки облікових даних для складання річної звітності підприємства
Джерело: складено на основі [1]

Показники усіх видів звітності підприємства певним чином взаємопов'язані, що вимагає від працівників, злучених до організації і здійснення обліково-звітних процесів, чіткого узгодження і проведення підготовчих робіт перед складанням звітності, особливо за підсумками року.

Сучасні тенденції здійснення підприємствами усіх бізнес-процесів, зокрема в частині організації і ведення обліку, складання і подання звітності визначаються активним впровадженням новітніх інформаційних технологій та інструментів. Вони є надійними засобами

трансформації обліково-звітних і аналітичних процесів підприємства, яка відбувається з урахуванням запитів користувачів, параметрів та особливостей діяльності самого підприємства.

Однією з таких технологій є технологія blockchain, використання якої дозволяє створити реєстр записів (облікову книгу) про господарські операції та бізнес-процеси підприємства у цифровому середовищі.

Параметри (можливості) технології blockchain, які зумовлюють особливості її використання в обліково-звітному процесі компанії розглянуто у табл. 4.

Таблиця 4

Параметри технології blockchain, які визначають особливості її використання в обліково-звітному процесі підприємства

№ з/п	Параметр	Характеристика
1.	Потрійний запис	реєстрація даних по кожній транзакції за дебетом і кредитом рахунка із записом у державному чи міжнародному реєстрі, що дозволяє: - забезпечити фінансову прозорість діяльності підприємства; - здійснювати постійний контроль; - уникнути помилок; - знизити фінансові ризики; - зменшити витрати на отримання та перевірку документації тощо
2.	«Розумні» контракти	скорочення часових і трудових витрат на виконання умов договорів за рахунок використання електронного підпису; децентралізація договору, достовірності джерел даних, довіреності сторін, автоматизація платежів та ін.
3.	Спрощення відображення руху активів всередині підприємства	рух активів здійснюється у формі транзакції, яка надає доступ до фінансової та управлінської інформації у режимі реального часу
4.	Цифровий аудит	створення необхідних умов для проведення аудиту на кожному етапі здійснення господарських операцій
5.	Хмарне зберігання даних	безпечне зберігання усіх даних підприємства; економія коштів на роботу центральних серверів

Джерело: складено на основі [9]

Ця новітня інформаційна технологія забезпечує прозорість та надійність обліково-звітних процесів, можливість користувачам інформації працювати, аналізувати та перевіряти облікову інформацію в режимі реального часу.

Доцільність застосування технології blockchain українськими підприємствами при удосконаленні ними обліково-звітних процесів полягає у тому, що за кордоном її вважають ідеальним бухгалтерським обліком.

Ще одним інноваційним технологічним інструментом трансформації обліково-звітних процесів підприємства є новий вид збору і накопичення інформації про результати діяльності і фінансовий стан підприємства, який отримав назву Big Data. Він може бути застосований підприємствами для удосконалення процесів управлінського обліку, формування масиву даних для звітності, комплексного аналізу договорів, управління ризиками тощо.

На нашу думку, запровадження технології Big Data підприємствами України забезпечить їм:

- підвищення продуктивності та аналітичності обліково-звітної інформації;
- суттєве скорочення часу на формування обліково-звітної інформації без втрати нею якісних показників;
- удосконалення підходів до набору якісних характеристик обліково-звітної інформації;
- забезпечення гнучкості сценаріїв реалізації прийнятих рішень.

В умовах застосування підприємствами України сучасних цифрових технологій при зміні підходів до складання фінансової звітності все більшої уваги привертає XBRL-звітність, яка подається в уніфікованому електронному форматі InlineXBRL (від англ. eXtensible Business Reporting Language – «розширена мова

ділової звітності») і підготовлена відповідно до Таксономії UAXBRL МСФЗ за принципом «єдиного вікна» [10].

Фінансова звітність складена з використанням стандарту XBRL є більш прозорою і доступною для розуміння бізнес-партнерами підприємства, його інвесторами, кредиторами та іншими зацікавленими особами.

На сьогодні в Україні фінансову звітність в єдиному електронному форматі iXBRL згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» складають державні органи та підприємства, що формують звітність за МСФЗ. Дані суб'єкти господарювання подають таку звітність через портал Системи фінансової звітності (СФЗ).

Значний позитивний ефект від застосування цифрових технологій підприємствами в Україні останніми роками спостерігається у сфері оподаткування. Оскільки завдяки використанню спеціалізованих програм і сервісів спрощується процес складання і подання податкової звітності.

Найбільш вживаними спеціалізованим програмним забезпеченням для подання податкової звітності підприємствами в Україні є: єдине вікно подання електронної звітності, електронний кабінет платника податків, Сота, М.Е.Дос, Арт-Звіт Про, FredoЗвіт, ReporTax, iFin. Кожна з цих програм має як свої переваги, так і недоліки. Тому кожне підприємство, приймаючи рішення про доцільність та економічну ефективність впровадження того чи іншого програмного забезпечення для складання і подання податкової звітності має керуватися такими вимогами до нього: гнучкість, постійне удосконалення, універсальність, доступність, сумісність, безпека даних, надійність.

На сьогодні Україні для подання підприємством податкової звітності в електронній формі, незалежно від обраної програми, йому в обов'язковому порядку необхідно отримати електронний цифровий підпис (ЕЦП) із будь-якого акредитованого в Україні центру сертифікації ключів.

Подання податкової звітності в електронній формі забезпечить українським підприємствам:

- підвищення точності розрахунку податкових зобов'язань з одночасним зменшенням затрат часу для цього;
- більш повне виконання контрольної-аналітичної функції управління та моніторингу податкових операцій;
- комплексний аналіз і контроль за здійсненням податкових операцій;
- управління ризиками і виявлення порушень у сфері податкових операцій;
- здійснення комп'ютерного аудиту.

Окрім вищезазначених заходів трансформації обліково-звітних процесів, ще одним ефективним заходом підвищення ефективності інформаційного забезпечення, яке формується в системі обліку і звітності, для управління бізнес-процесами підприємства, на нашу думку, є бухгалтерський інжиніринг.

Бухгалтерський інжиніринг розглядається як концепція розробки і впровадження облікових інформаційних систем з метою забезпечення бухгалтерського супроводу управління економічними процесами підприємства і визначення результатів діяльності підприємства чи окремих його структурних підрозділів [11].

Враховуючи досвід провідних компаній світу, які активно використовують бухгалтерський інжиніринг, отримуємо чітке розуміння того, що його впровадження на підприємстві безпосередньо впливає на

зміну концепції облікової політики підприємства. При цьому вона визначає сутність, принципи, методи, способи, елементи, процедури фінансового, податкового та управлінського обліку.

Враховуючи особливості та можливості бухгалтерського інжинірингу, вважаємо, що на підприємствах в Україні він може бути використаний для управління їх діяльністю під час:

- 1) діагностики фінансового стану;
- 2) забезпечення ліквідності і платоспроможності;
- 3) управління дебіторською і кредиторською заборгованостями;
- 4) оптимізації структури витрат і доходів;
- 5) побудови похідних балансів;
- 6) проведення аудитів та інших контрольних заходів тощо.

Висновки. Розкриття сутності обліково-звітних процесів дає підстави стверджувати, що вони є сукупністю послідовно здійснюваних процесів, які відбуваються в системі обліку, звітності та аналізу підприємства, гуртуються на вимогах чинного законодавства і внутрішніх приписів керівника підприємства. Організація і здійснення обліково-звітних процесів відіграє особливо важливу роль для управління бізнес-процесами підприємства, визначення можливостей його стійкого розвитку і варіантів їх фінансування. При цьому забезпечується стійка взаємодія структурних підрозділів підприємства, що дозволяє вчасно реагувати на зміни і виклики внутрішнього і зовнішнього середовища функціонування підприємства.

Якісне та ефективне управління діяльністю сучасним підприємством вимагає впровадження новітніх інформаційних технологій та інструментів формування з метою

трансформації обліково-звітних процесів і приведення їх у

відповідність до зростаючих запитів користувачів інформації.

Використання підприємствами України таких новітніх інформаційних технологій як blockchain і Big Data, а також складання звітності у форматі XBRL-звітність суттєво удосконалює та спрощує обліково-звітні процесів, що у свою чергу позитивно впливає на гнучкість та адаптивність сценаріїв управління підприємством до існуючих умов бізнесової діяльності.

Застосування українськими підприємствами спеціалізованих програм складання і подання податкової звітності дозволяє підвищити точність розрахунку податкових зобов'язань, забезпечує контроль, аналіз і моніторинг здійснених підприємством податкових операцій,

управління ризиками, дозволяє вчасно виявляти порушення за податковими операціями, а також проводити комп'ютерний аудит.

Найбільш доцільним інструментом трансформації обліково-звітних та аналітичних процесів на українських підприємствах визначено бухгалтерський інжиніринг, який розглядається як дієвий методичний прийом інформаційного забезпечення управління діяльністю підприємства. Отримана за допомогою бухгалтерського інжинірингу інформація є надійним підґрунтям для прийняття керівниками та управлінським персоналом підприємства перспективних управлінських рішень, уникнувши при помилкових припущень, зроблених на основі класичних бухгалтерських ретроспективних даних.

Список використаної літератури

1. Пуцентейло П.Р. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 1. С. 168-174.
2. Галузіна С.М. Обліково-аналітична інформація в управлінні організацією : [монографія]. Харків: Знання, 2006. 267 с.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV / Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
4. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : [підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит». 7-ме вид., доп. і перероб.]. Житомир: ПП «Рута», 2016. 832 с.
5. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік : [підручник]. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 480 с.
6. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI / Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
7. Бондар М.І., Верига Ю.А., Орищенко М.М. Звітність підприємства: [підручник]. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 570 с.
8. Гладій І.О. Управлінська звітність підприємства: принципи формування. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 23. С. 604-608.
9. Кулинич М. Удосконалення елементів методу бухгалтерського обліку в

контексті цифрової модернізації економіки. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2020. Вип. 4. С. 97-103.

10. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV / Верховна Рада України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15/ed20220801#Text>

11. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський інжиніринг як метод побудови стратегічно орієнтованої системи обліку. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. 2014. Вип. 10. С. 59-66.